

24 ΜΑΙ. 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 23.5.2013

Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α./ΓΡ.ΑΝ.ΥΠ./Κ.Ε./287

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Γεώργιο Κασαπίδη
2. Βουλευτή κ. Λάζαρο Τσαβδαρίδη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 9190/4.4.2013 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 9190/4.4.2013 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ Γεωργίου Κασαπίδη και Λάζαρου Τσαβδαρίδη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου είναι να προβαίνει στις ενέργειες για τον επαναπατρισμό πολιτιστικών αγαθών τα οποία αποδεδειγμένα έχουν εξαχθεί παράνομα από την ελληνική επικράτεια, σύμφωνα με την Ελληνική (Ν. 3028/2002, Ν. 3658/2008) και την Κοινοτική νομοθεσία (Οδηγία 93/7/ΕΟΚ) καθώς και τις διεθνείς Συμβάσεις τις οποίες έχει κυρώσει το ελληνικό Κράτος (Σύμβαση της Unesco 1970 και Σύμβαση Unidroit 1995).

Η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών, σύμφωνα με το Ν. 3658/2008, ως αρμόδια για τα ζητήματα διεκδίκησης και επαναπατρισμού παρανόμως εξαχθέντων πολιτιστικών αγαθών, τηρεί ηλεκτρονικά αρχεία κλαπέντων ή/και υπεξαιρεθέντων καθώς και κατασχεθέντων κινητών μνημείων. Τα αρχεία αυτά με τις αρχαιότητες που αναζητούνται στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, ενημερώνονται συνεχώς. Θα πρέπει να τονισθεί ωστόσο, ότι η αναζήτηση όλων των κλαπέντων ή/και παρανόμως εξαχθέντων αντικειμένων αντιμετωπίζει αντικειμενικές δυσκολίες, καθώς, συχνά δεν υπάρχουν φωτογραφίες των κλαπείσων στο παρελθόν αρχαιοτήτων, γεγονός το οποίο δυσχεραίνει τόσο την ταύτιση όσο και τη διεκδίκησή τους. Στο πλαίσιο αυτό προωθείται κατά προτεραιότητα από τη Γενική Γραμματεία Πολιτισμού και ο συνεχής εμπλουτισμός των Ψηφιακών Συλλογών Κινητών Μνημείων, καθώς, η τήρηση φωτογραφικού αρχείου, αποτελεί συχνά τη μοναδική αδιάψευστη απόδειξη παράνομων ενεργειών.

2. Στην Υπηρεσία επίσης τηρείται πλήρες ηλεκτρονικό αρχείο παράνομων ανασκαφών ή/και ανελκύσεων. Η προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς από τις λαθρανασκαφές προϋποθέτει μια πολυεπίπεδη προσπάθεια και απαιτεί συνεργασία μεταξύ των Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Πολιτισμού, των διωκτικών αρχών αλλά και της τοπικής κοινωνίας η οποία θα πρέπει να γίνεται κοινωνός της σημασίας της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς για την ύπαρξη και την ανάπτυξή της.

Στο πλαίσιο αυτό, και μεσούσης της οικονομικής κρίσης, η οποία έχει επηρεάσει όλους τους τομείς της Δημόσιας Διοίκησης και ειδικότερα του Πολιτισμού, η ΔΤΠΠΑ βρίσκεται σε συνεργασία με τις Περιφερειακές Υπηρεσίες της Γ.Γ. Πολιτισμού, προκειμένου να: α) είναι σαφείς οι ακολουθητέες διαδικασίες σε περιπτώσεις αρχαιοκαπηλικής δράσης ώστε να μην δημιουργούνται καθυστερήσεις, β) να προχωρήσει κατά το δυνατόν η καταλογράφηση και ψηφιακή φωτογράφιση όλων των αρχαιολογικών συλλογών ως βασικού μέσου πρόληψης και παρεμπόδισης της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών και ενδεχόμενης διεκδίκησης επιστροφής τους. Για τον ίδιο σκοπό, η ΔΤΠΠΑ συνεργάζεται στενά και με όλες τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

Επιπλέον, προωθεί δράσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα με στόχο την ευαισθητοποίηση των πολιτών για τα θέματα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και παρεμπόδισης της παράνομης

διακίνησής της.

3. Πολλοί επαναπατρισμοί αρχαιοτήτων που απομακρύνθηκαν από την Ελλάδα έχουν ήδη συντελεστεί στο παρελθόν, τόσο ύστερα από επιτυχή τεκμηρίωση και διεκδίκησή τους, όσο και κατόπιν οικιοθελούς προσφοράς – δωρεάς τους από τους ιδιοκτήτες τους. Συγκεκριμένα, η Υπηρεσία από το 2009 έως το 2012 έχει επαναπατρίσει 278 πολιτιστικά αγαθά ελληνικής προέλευσης και πολλά κιβώτια οστεολογικού υλικού, τα οποία είχαν διακινηθεί και εξαχθεί εκτός της Χώρας παρανόμως.

Επί του παρόντος, βρίσκεται σε εξέλιξη ο χειρισμός πολλών υποθέσεων επαναπατρισμού πολιτιστικών αγαθών από διάφορες χώρες του εξωτερικού για τις οποίες γίνεται προσπάθεια να υπάρχει πάντα πλήρης αρχαιολογική και νομική τεκμηρίωση προκειμένου να εξαντλούνται όλα τα νόμιμα μέσα που διαθέτει η Χώρα για την επιτυχή έκβαση των επαναπατρισμών.

4. Η Γενική Γραμματεία Πολιτισμού συμμετέχει ενεργά σε όλες τις συναντήσεις των Διεθνών Οργανισμών —στους οποίους η Ελλάδα είναι μέλος— σχετικά με την πρόληψη της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών με σκοπό τη δημιουργία ενός δικτύου συνεργασίας για την παρεμπόδιση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών. Πιο συγκεκριμένα, ον Ιούνιο του 2012, κατά τη 2η Συνάντηση των Κρατών μερών στη Σύμβαση της UNESCO του 1970, υιοθετήθηκε πρόταση για τη Σύσταση Ειδικής Επιτροπής με αρμοδιότητα την εποπτεία της εφαρμογής της Σύμβασης. Το γεγονός αυτό αποτελεί εξαιρετική επιτυχία των χωρών με σημαντική πολιτιστική κληρονομιά που υποφέρουν από την παράνομη διακίνηση των πολιτιστικών αγαθών τους.

Επιπλέον, στις 12.12.2012 υιοθετήθηκε ομόφωνα από την Ολομέλεια της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ Σχέδιο Απόφασης, ελληνικής εμπνεύσεως και πρωτοβουλίας, για την επιστροφή ή απόδοση πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσής τους, το οποίο συνιστά σημαντική συμβολή στη διεθνή προσπάθεια για την πρόληψη της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών. Μάλιστα, για πρώτη φορά, το Σχέδιο έτυχε τόσο ευρείας αποδοχής, καθώς 98 χώρες συγκηδεμόνευσαν την ελληνική πρωτοβουλία, μεταξύ των οποίων και χώρες οι οποίες δεν το είχαν πράξει ποτέ στο παρελθόν, όπως η Ρωσία και η Τουρκία. Το Σχέδιο της Απόφασης συγκηδεμόνευσαν επίσης οι ΗΠΑ για πρώτη φορά μετά το 2001.

Επίσης, η ΔΤΠΠΑ συμμετείχε κατά το 2012 με επιτυχία σε συνέδρια της Unesco για τον επαναπατρισμό πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσης τους στην Κορέα, καθώς και στη Συνάντηση των Κρατών της ΝΑ Ευρώπης για το ίδιο θέμα. Στο ίδιο πλαίσιο, η Υπηρεσία έχει αναλάβει να διοργανώσει εντός του 2013 Διεθνές Συνέδριο για την πρόληψη της παράνομης διακίνησης και την προστασία των πολιτιστικών αγαθών στον εμβληματικό χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας, όπου, ως γνωστόν, «επέστρεψαν» τα αντικείμενα που είχαν κλαπεί από το Μουσείο της Ιστορίας των Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαιότητας.

Τέλος, σε συνεργασία και με το ΥΠΕΞ, προωθείται δίκτυο συνεργασίας με πολλές χώρες μέσω της υπογραφής διμερών συμφωνιών για την προστασία των πολιτιστικών αγαθών και την πρόληψη της παράνομης διακίνησής τους. Υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο αυτό έχουν υπογραφεί ήδη Πρωτόκολλα Συνεργασίας με την Ελβετία, την Κίνα, τις ΗΠΑ και πολύ πρόσφατα (4-3-2013) με την Τουρκία. Επιπλέον, συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις για την υπογραφή αντίστοιχων συμφωνιών και με άλλα Κράτη.

5. Σε ό,τι αφορά στη διεκδίκηση και τον επαναπατρισμό αρχαιοτήτων, οι οποίες απομακρύνθηκαν από τη Χώρα κατά τη γερμανική κατοχή, σας γνωρίζουμε ότι η Διεύθυνση Τεκμηρίωσης και Προστασίας Πολιτιστικών Αγαθών τελεί εν αναμονή απαντήσεων από τις Περιφερειακές και Ειδικές Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου, προκειμένου να ενημερωθεί για πολιτιστικά αγαθά τα οποία εκλάπησαν, κατά την παραπάνω περίοδο, από την περιοχή αρμοδιότητάς τους, ούτως ώστε να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες. Επιπλέον, ήδη η Διεύθυνση έχει επικοινωνήσει με μουσείο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, το οποίο προτίθεται να επιστρέψει λεία πολέμου.

Ο ΑΝΑΠΑΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ

Εσωτερική Διανομή:

1. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού
Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΑΠΟΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Από το πρωτότυπο.....
Αθήνα..... 24/5/2013